

Protokoll n. 1

Besti Kodanike Kongressi valimiste Rapla kihelkonna ringkonnakomisjoni moodustamise kohta koosolekul, mis toimus 10. jaanuaril 1990.e. Rapla admin.hoones.

Koosolekust võtsid osa:

Mihkel Nikkel (eri)

Toomas Tõnisson (ERP)

Tõnu Rahula (Rapla maakonna volikogu)

Ahti Arak (

Ilme Veetamm (ajaleht "Uhistöö")

Marje Berlokko (EMS LNU) 57333; 56-555-1001

Ante Lindre (EMS)

Milvi Tammik

Tea Mutli

Õie Meister

Krista Mägi (RRR) 56-941; 57-682-1001

Jaak Raam

Toomas Pärn (Juuru KK)

Päevakord:

1. Valimiseeskirja tutvustamine - T. Pärn
2. Valimiste ringkonnakomisjoni moodustamine

1

Toomas Pärn tutvustas Besti Kodanike Kongressi valimiseeskirja ja rääkis kihelkonnakomisjoni moodustamisest ning plaanidest valimiste läbiviimiseks.

11

Valiti Rapla kihelkonna ringkonnakomisjon järgmises

koosseisus:

1. Aleksander Kurusson - esimees (telef.k. 75-131, t. 75-231)
2. Peeter Stukis - aseesimees (" k. 55-560, t. 56-252)

75-360 kaitse

3. Milvi Tammik - sekretär (telef.k. 56-201, t. 55-676)
4. Ahti Arak 23 (telef. 77-135 t. 77-432)
5. Tea Mutli (" k. 67-444, t. 67-431)
6. Jean Raam 65-562
7. Jüri Jõulu (" k. 71-548, t. 71-544, 71-543)
8. Helgi Lilleste (" k. 62-726 -)
9. Liiliija Ingverg (" k. 55-119, t. 55-302, 55-802)
10. Ants Lindre (" k. 55-015 56-336)

Koosoleku juhataja:

T. Tõnisson

Koosoleku protokollija:

M. Tammik
~~H. Berlekk~~

Eesti Kongressi Valimiste Eeskiri

Vastu võetud Eesti Vabariigi
kodanike maakonnakomiteede
konverentsil 6. jaanuaril 1990

I Üldpõhimõtted

1. Eesti Kongress on Eesti Vabariigi kodanike esinduskogu, mis valitakse otsesel ja üldistel valimistel salajase hääletamise teel isikuvalimise põhimõttel.

2. Eesti Kongress arutab küsimusi ja võtab vastu otsuseid Eesti Vabariigi faktilise iseseisvuse taastamiseks juriidilise järjepidevuse alusel.

3. Eesti Kongressi volitused kehtivad uue koosseisu valimiseni või Eesti Vabariigi seaduslike riigiorganite taastamiseni.

4. Eesti Vabariigi kodakondsuse seaduse täitmine on okupatsiooni ja anneksiooni tõttu peatunud. Seetõttu käsitatakse käesolevas eeskirjas Eesti Vabariigi kodanikuna iga isikut, kes ise või vähemalt kelle üks vanematest, vanavanematest või vaarvanematest oli okupatsiooni alguse päeval 17. juunil 1940 Eesti Vabariigi kodakondsuses.

5. Eesti Kongressi valimistel on hääleõiguslikud kõik Eesti Vabariigi kodanikud alates 16. eluaastast, välja arvatud isikud, kes on tunnistatud teovoimetuks.

6. Eesti Kongressile valitakse 499 otsustava hääleõigussega saadikut, kusjuures neist 464 valitakse Eesti Vabariigi territooriumil elavate Eesti Vabariigi Kodanike poolt ja 35 (7%) valitakse väljaspool Eestit elavate kodanike poolt, mille kord sätestatakse eraldi.

Eesti Vabariigi kodanikud, kes elavad N. Liidu territooriumil, võivad valida oma päritolujärgses valimisjaoskonnas.

7. Eesti Vabariigi territooriumil elavad Eesti Vabariigi kodakondsuse taotlejad valivad kuni 50 nouandva hääleõigussega saadikut, mille kohta antakse välja eri eeskiri.

8. Eesti Kongressi valimiste aja ja eeskirjad kinnitab Eesti Vabariigi Kodanike Peakomitee ettepanekul Eesti Vabariigi Kodanike maakonnakomiteede konverents.

9. Käesolev eeskiri sätestab Eesti Kongressi valimised Eesti Vabariigi territooriumil Tartu rahulepinguga määratud piirides.

10. Olukorras, kus ei ole võimalik rakendada käesolevat eeskirja, on Peakomiteel õigus Eesti Kongress kokku kutsuda eri eeskirja alusel.

II Valimiskomisjonid

11. Eesti Kongressi valimiste korraldamist juhib valimiste keskkomisjon, mille koosseisu nimetab Eesti Vabariigi Kodanike Peakomitee ja kinnitab Eesti Vabariigi kodanike maakonnakomiteede konverents. Keskkomisjoni otsustele võib esitada vastulauseid Eesti Vabariigi Kodanike Peakomiteele.

Keskkomisjon annab käesoleva eeskirja täitmise juhendeid.

12. Eesti Kongressi valimisi toimetavad valimiste maakonnakomisjonid, ringkonnakomisjonid ja jaoskonnakomisjonid.

Maakonnakomisjonid moodustatakse Eesti Vabariigi kodanike maakonnakomiteede ettepanekul, mille kinnitab keskkomisjon.

Ringkonnakomisjonid moodustatakse ringkonda kuuluvate Eesti Vabariigi kodanike kihelkonna- ja linnakomiteede ettepanekul, mille kinnitab maakonnakomisjon.

Jaoskonnakomisjonid moodustatakse ringkonda kuuluvate kihelkondade, linnade, alevite või linnaosade Eesti Vabariigi Kodanike komiteede või abikomiteede ettepanekul, mille kinnitab ringkonnakomisjon.

13. Maakonna-, ringkonna- ja jaoskonnakomisjonide moodustamiseks peavad kodanike komiteed ära kuulama ja arvesse võtma oma piirkondade organisatsioonide ja asutuste arvamused ja ettepanekud komisjoni koosseisu kohta.

14. Koik valimiskomisjonid valivad enda hulgast esimehe, abiesimehe ja sekretäri. Valimiskomisjoni koosolek on otsustusvoimeline, kui sellest votab osa vähemalt pool komisjoni liikmetest. Komisjoni koosolekut juhatab esimees või abiesimees. Komisjon langetab otsused lihthäälteenamusega. Häälte võrdsel jagunemisel on otsustav eesistuja hääl. Komisjoni koosolekud on avalikud ja koik otsused protokollitakse.

Komisjoni otsusele võib esitada vastulauseid kõrgemasuvalle komisjonile.

15. Valimiskomisjonidesse ei tohi kuuluda isikud, kes kandideerivad Eesti kongressi.

16. Valimiskomisjoni liikmed peavad säilitama erapooletuse, nad ei tohi teha kihutustööd kandidaatide poolt ega vastu.

III Valimisringkonnad ja mandaatide jaotamine.

17. Mandaadid jaotab ja valimisringkonnad moodustab Eesti Vabariigi Kodanike Peakomitee ettepanekul Eesti Vabariigi kodanike maakonnakomiteede konverents.

18. Valimisringkonnad moodustatakse 3 - 5-mandaadilised. erandjuhtudel võib moodustada ka enam kui 5-mandaadilisi valimisringkondi. Linnades või maakondades, kus elab vähe Eesti Vabariigi kodanikke, võib moodustada ka 1- või 2-mandaadilisi valimisringkondi.

19. Valimisringkondade piirid kattuvad maakondade ja kihelkondade piiridega, linnades linnaosade loomulike piiridega. Vaieldavatel juhtudel lahendab piiriküsimuse maakonna- ja keskkomisjon.

20. Mandaatide arv ringkonnas määratakse ringkonnas elavate Eesti Vabariigi kodanike üldarvust lähtudes.

21. Maakonnas või ringkonnas elavate Eesti Vabariigi kodanike arv määratakse statistiliste andmete ja ekspert-hinnangute alusel.

IV Valimisjaoskonnad

22. Valimisjaoskonnad moodustab Eesti Vabariigi kodanike kihelkonna-, linna- ja abikomiteede ettepanekul valimiste ringkonnakomisjon ja kinnitab maakonnakomisjon.

Valimisjaoskondi moodustatakse hääletamise läbiviimiseks vajalikul arvul, arvestades kihelkondade ja linnaosade piire.

V Häälte arv ringkonnas

23. Eesti Kongressi valimistel sõltub valija häälte arv mandaatide arvust valimisringkonnas.

1- ja 2-mandaadilistes valimisringkondades on igal valijal 1 hääl, 3- ja 4-mandaadilistes valimisringkondades 2 häält, 5-9-mandaadilistes 3 häält, enam kui 9 mandaadilistes 4 häält.

VI Valijate nimekirjad

24. Jaoskonnakomisjonid koostavad valijate nimekirju, kasutades selleks olemasolevaid andmeid.

Valijate lõplikud nimekirjad moodustuvad valimiste käigus.

25. Valijate nimekirja märgitakse kodaniku ees- ja perekonnanimi, sünniaeg, elukoht (aadress), Eesti Vabariigi kodaniku registreerimistoendi number.

Hääletamisel annab kodanik valijate nimekirja oma allkirja.

26. Valijat võib kanda ainult ühte valijate nimekirja. Vaelevatel juhtudel langetab otsuse ringkonnakomisjon kuulates ära valija arvamuse.

VII Kandidaatide ülesseadmine ja kandidaadi nõusolek

27. Eesti Kongressi võib kandideerida iga Eesti Vabariigi kodanik, kes kandidaatide ülesseadmise tähtaja lõpuks on saanud 18 aastaseks.

28. Kandidaatide ülesseadmise aja määrab Eesti Vabariigi kodanike maakonnakomiteede konverents.

29. Kandidaat seatakse üles vähemalt 25 antud ringkonnas elava Eesti Vabariigi kodaniku esituskirjaga ringkonnakomisjonile. Esituskiri peab sisaldama kandidaadi ees- ja perekonnanime, esitajate ees- ja perekonnanimed, aadressid, Eesti Vabariigi kodanike registreerimistoendite numbrid ja esitajate allkirjad.

Kui esituskirjas pole eraldi nimetatud esitajate esindajat, siis vaadeldakse sellisena esituskirjas esimesena märgitud isikut.

Kandidaadi ülesseadmise esituskiri tuleb ühel esitajatest või kandidaadil viia isiklikult ringkonnakomisjoni.

Esituskirja võib tagasi võtta enam kui poole esitajate kirjaliku taotluse alusel, tingimusel, et tagasivotmise vastu ei ole üle 24 esitaja.

30. Kandidaat peab esitama ringkonnakomisjonile oma kirjaliku nõusoleku antud ringkonnas kandideerimiseks hiljemalt kolme päeva jooksul pärast kandidaatide ülesseadmise tähtaja lõppemist.

Kandidaadi noustumiskiri peab sisaldama p.33 noutud kandidaadi isiklike andmeid ja tema Eesti Vabariigi kodaniku registreerimistoendi numbrit.

31. Iga kandidaat võib kandideerida ainult ühes ringkonnas.

32. Kandidaadi esituskiri ja kandidaadi nõusolek ei ole tagasi võetavad hiljem kui 14 päeva enne valimiste algust.

VIII Kandidaatide nimekiri

33. Ringkonnakomisjon koostab kandidaatide nimekirja esituskirjade laekumise järjekorras ja avaldab selle jooksvalt koos koikide muudatustega.

Iga kandidaadi kohta peavad olema esitatud järgmised andmed: ees- ja perekonnanimi, sünniaeg, erakondlik kuuluvus ja selle puudumisel kuuluvus muusse ühiskondlikku organisatsiooni või liikumisse, ametikoht või tegevusala.

34. Lopliku nimekirja kimitab ja avaldab ringkonnakomisjon 14 päeva enne valimisi.

35. Kandidaatide arv nimekirjas peab olema suurem kui antud ringkonna mandaatide arv.

36. Kui kandidaatide ülesseadmise tähtaja lõpuks on kandidaatide arv nimekirjas noutavast väiksem, siis ringkonnakomisjon koos maakonnakomisjoniga pikendavad kandidaatide ülesseadmise aega või lükkavad valimised selles ringkonnas edasi.

IX Hääletussedelid

37. Hääletussedelid valmistatakse ühetaolised, kusjuures sedel peab sisaldama järgmised andmed: valimisringkonna nimetus ja number, valimiste tähtaeg, kandidaatide nimekiri nende esitamise järjekorras, kusjuures iga kandidaadi kohta on esitatud järgmised andmed: ees- ja perekonnanimi, erakondlik kuuluvus ja selle puudumisel kuuluvus muusse ühiskondlikku organisatsiooni või liikumisse, ametikoht või tegevusala.

Sedelil peab olema hääletamisopetus.

38. Hääletussedelid on eestikeelsed. Aladel, kus elab suuremal arvul venekeelseid Eesti Vabariigi kodanikke võib kasutada ka venekeelseid või kakskeelseid hääletussedeleid.

39. Kui ei ole võimalik valmistada või valijale kätte toimetada standardseid sedeleid, siis kehtivad ka jaoskonnakomisjoni poolt või valijate poolt vabalt vormistatud hääletussedelid.

40. Füüsiliste puuetega valijatel on kokkuleppel jaoskonnakomisjoniga õigus kasutada hääletamisel korvalist abi.

X Hääletamine

41. Eesti Kongressi valimistel toimub hääletamine elukohajärgselt ja kestab vastavalt ringkonna- ja maakonnakomisjoni otsusele kuni kuus päeva.

42. Jaoskonnakomisjon moodustab vastavalt vajadusele ajutisi hääletuspunkte, teatades nendest eelnevalt valijatele.

43. Jaoskonnakomisjon muretseb hääletusurnid ja pitseerib need enne hääletamise algust. Hääletamise vaheaegadeks tuleb pitseerida urniavad ja tagada urnide valve.

44. Valmisõigust tõendav dokument on Eesti Vabariigi kodaniku registreerimistöend, millele jaoskonnakomisjon teeb märke hääletamisest osavotu kohta.

45. Hääletamiskohtades peab olema tagatud võimalus Eesti Vabariigi kodanikuna registreeruda.

46. Jaoskonnakomisjonil on õigus nõuda valijalt isikut tõendavat dokumenti.

47. Hääletamiskohtades peab valijatel olema võimalus täita hääletussedelit eraldatuses.

48. Hääletamisel lõseb valija täidetud sedeli isiklikult urni.

49. Hääletada on võimalik ka kirja teel. Kirja teel hääletamiseks on vajalik toimetada jaoskonnakomisjoni kätte valijate

nimekirja kandmiseks vajalikud andmed (valija ees- ja perekonnanimi, sünniaeg, aadress, Eesti Vabariigi kodaniku registreerimistoend koos aadressiga, kuhu registreerimistoend tagastada) ja eraldi suletud ümbrikus hääletussedel. Jaoskonnakomisjon kannab valija andmed valijate nimekirja, märgistab kodaniku registreerimistoendi, viseerib hääletussedelit sisaldava suletud ümbriku ja laseb selle urni, fikseerides toimingu protokollis.

50. Hääletamiskohas on keelatud mõjutada valijate arvamust.

51. Jaoskonnakomisjoni liikmed on kohustatud andma seletusi hääletussedeli täitmise kohta, säilitades seejuures täielikku erapooletust.

XI Häälte lugemine

52. Häälte lugemist toimetab jaoskonnakomisjon ja see algab pärast hääletamise tähtaja lõppemist.

Igal kandidaadil on õigus isiklikult või oma volitatud esindaja kaudu häälte lugemist jälgida.

Häältelugemise käik ja tulemus protokollitakse.

53. Koigepealt tehakse kindlaks urnides olevate sedelite ja suletud ümbrike arv ja vorreldakse seda valinute arvuga valimiste nimekirja järgi. Seejärel avatakse ümbrikud.

Edasi tehakse kindlaks kehtivate sedelite arv, lahkarvamuste korral otsustatakse küsimus hääletamisega.

Kehtetuks tunnistatakse kõik hääletussedelikud, kus on märgitud rohkem kandidaate, kui valijal oli hääli, samuti sedelikud, kust ei selgu, milliste kandidaatide poolt valija on hääletanud.

Seejärel loetakse igale kandidaadile antud hääled kokku.

54. Kandidaadil või tema esindajal on õigus nõuda iga häältelugemistoimingu kordamist.

XII Valimistulemuste kindlakstegemine

55. Jaoskonnakomisjon esitab häältelugemise tulemuste protokollid koos sedelitega ringkonnakomisjonile, kes teeb kindlaks kehtivate hääletussedelite arvu ja igale kandidaadile antud häälte arvu.

56. Valituks loetakse koige rohkem hääli saanud kandidaadid.

57. Ringkonnakomisjon teeb kindlaks ja kuulutab välja valimistulemused ringkonnas.

58. Vastulauseid valimiseeskirjade rikkumise, hääletamise käigu ja häältelugemise kohta saab esitada valmiskomisjonidele ühe nädala jooksul pärast valimiste viimast päeva antud ringkonnas. Hilisemad protestid lahendab Eesti Kongress.

59. Valmistulemuse oluliselt mõjutada võinud valmiseeskirja rikkumiste korral mingis ringkonnas otsustab valimistulemuste tühistamise ja uute valimiste määramise selles ringkonnas valimiste keskkomisjon maakonnakomisjoni esildise alusel.

60. Kui ringkonnas ei olnud võimalik valimisi korraldada tähtaegselt, toimetab ringkonnakomisjon valimised selles ringkonnas keskkomisjoni nousolekul hiljem.

61. Eesti Kongressi valimised loetakse toimunuks, kui valimistulemused on välja kuulutatud vähemalt kahes kolmandikus valimisingkondades.

62. Eesti Kongressi valimised kuulutab toimunuks keskkomisjoni ettepanekul Eesti Vabariigi Kodanike Peakomitee.

Vastu võetud Eesti Vabariigi kodanike maakonnakomiteede konverentsil 6. jaanuaril 1990. a.

Eesti Kongressile
Eesti Vabariigi kodakondsuse taotlejate saadikute
valmise e e s k i r i

1. Eesti Vabariigi kodakondsuse taotlejate saadikute valimised toimuvad Eesti Kongressi valimiste eeskirja järgi, kui võrd käesolev eeskiri ei sätesta teisiti.
2. Eesti Vabariigi kodakondsuse taotlejad, kes elavad Eesti Vabariigi territooriumil, valivad Eesti Kongressile kuni 50 nõuandva hääleoigusega saadikut.
3. Eesti Vabariigi Kodanike Peakomitee moodustab valimisringkonnad ning jaotab mandaadid vastavalt registreeritud Eesti Vabariigi kodakondsuse taotlejate arvule seisuga 10. jaanuar 1990. a.
4. Taotlejate valimisringkonnaks on maakond ja ringkonna - komisjoniks Eesti Kongressi valimiste maakonnakomisjon. Maakondi, millele langeb 1 - 2 mandaati, võib liita üheks taotlejate valimisringkonnaks naabermaakondadega. Maakondi, millele langeb 7 või enam mandaati, võib jagada mitmeks taotlejate valimisringkonnaks. Sellistel juhtudel moodustatakse ringkonnakomisjonid Eesti Kongressi valimiste maakonnakomisjonide baasil.
5. Kandidaadid seatakse üles vähemalt 25 antud ringkonnas elava Eesti Vabariigi kodakondsuse taotleja või kodaniku esituskirjaga.
6. Kandidateerida on õigus ainult Eesti Vabariigi territooriumil elavatel Eesti Vabariigi kodakondsuse taotlejatel.
7. Taotlejate hääletamine toimub elukohajärgsetes Eesti Kongressi valimisjaoskondades Eesti Kongressi valimiste ajal ja Eesti Kongressi valimiste protseduuri kohaselt. Hääletusedelid on nii eesti- kui venekeelsed.
8. Kandidateerimisõiguse ja hääletamisõiguse tõendiks on Eesti Vabariigi kodakondsuse taotleja registreerimistoend.
9. Valimisjaoskonnad koostavad valimas käinud kodakondsuse taotlejate kohta eraldi valijate nimekirja.
10. Jaoskonnakomisjonid loevad kodakondsuse taotlejate hääletusedelid ja koostavad selle kohta eri protokollid.
11. Hääletusedelid ja protokollid antakse edasi taotlejate valimiste ringkonnakomisjonile, kes teeb kindlaks ja kuulutab välja valimistulemused.
12. Keskkomisjon annab juhendeid käesoleva eeskirja täitmiseks.

EESTI KONGRESSI VALIMISTE JUHEND nr. 2.

Valimiste eeskiri Eesti Kongressile on koostatud printsibil, mille aluseks on Eesti Vabariigi kodanike ausus ja vaba tahe.

Vastavalt valimiste eeskirjale p. 11 annab keskkomisjon täiendavaid juhiseid eeskirja täitmise kohta:

1. Üldjuhul lahendab kõik valimistega seotud küsimused jaoskonnakomisjon ja tema otsus on pädev, kui komisjonist on kohal üle 50% liikmetest, vt. p. 14.

Vastulauseid saab esitada kõrgemalseisvatele komisjonidele, s.o. ringkonnakomisjonidele, maakonnakomisjonidele, maakonnakomiteedele, keskkomisjonile ja E. V. Kodanike Peakomiteele vastavalt p. 58 kuni 9. märtsini 1990. Hilisemad protestid lahendab Eesti Kongress.

2. Saadikukandidaatide ja kodakondsuse taotlejate saadikute üllesseadmise tähtaja (05.02.1990) pikendamine kuulub ringkonna- ja maakonnakomisjonide kompetentsi (vt. p. 36 valimiste eeskiri). Informatsioon selle kohta esitada keskkomisjonile.

3. Keskkomisjon juhib kõigi tasandite valimiskomisjonide tähelepanu vajadusele maksimaalselt abistada E. V. kodanikke ja kodakondsuse taotlejaid valimistes osalemisel. Eriti abistada vanureid, haigeid ja teisi, kellele valimine ja ka kodanikuks, kodakondsuse taotlejaks registreerimine jaoskonnas valmistab raskusi. Selleks on otstarbekas jaoskonnades sisse seada taoliste abivajajate registreerimine (alates 11.02.1990) ja autotranspordiga varustatud töögruppide moodustamine valimiste läbiviimiseks liikuva kastiga valijate elukohas või töökohas.

4. Haigeid, kes viibivad haiglates, tuleks abistada. Selleks võib kasutada hääletamist kirja teel kui erandit ja ka ettehääletamist. Selline viis on võimalik vaid peale saadikukandidaatide nimekirjade avaldamist peale 10. veebruari. Kirjalik hääletamine võib toimuda ka vabas vormis käsitsi kirjutatult suletud ümbrikus elukohajärgse jaoskonna komisjoni või sugulaste abil. Posti teenuseid soovitakse mitte kasutada. Vajalik on E. V. kodanikuks või kodakondsuse taotlejaks registreerimise tõendi lisamine, mis hiljem kuulub E. V. kodanikule, kodakondsuse taotlejale tagastamisele.

5. Ettehääletamise vajadus tekib ka komanderingutesse, puhkustele, turismireisidele jm. põhjustel kodukohast lahkuvatele E. V. kodanikele (kodakondsuse taotlejatele). Siin tuleb juhendada käesoleva juhendi p. 4 käsitlusest. Valimisringkonnades tuleb selleks puhuks teatada ettehääletamise kohad ja vastuvõtu kella-

ajad.

6. 11.02.1990 kuni 02.03.1990 väljaspool Eesti territooriumi ajutiselt viibivad E. V. kodanikud ja kodakondsuse taotlejad võivad osaleda valimistel kirja teel (vt. p. 4 käesolevas juhendis).

Erandina telefaksi vahendusel, edastades ka registreerimistõendi.

7. Välis-Eestis elavad E. V. kodanikud valivad Eesti Kongressi seadikud oma praegusel asukohamaal vastavalt seal eraldi sätestatud korrale.

8. Telegrammi teel hääletamine ei ole lubatud.

9. E. V. kodanikud ja kodakondsuse taotlejad, kellel puudub kodul elukoht, valivad viimase elukohtajärgselt.

10. E. V. kodanikud ja kodakondsuse taotlejad, kellel on mitu elukohta (linnakodu, suvekodu, maakodu jne.), valivad alalise elukoha järgselt.

? 11. E. V. kodanikke saab valida ainult E. V. kodanik.

! 12. Valimiskomisjoni liikmeks ja seal töötada tohib 18-aasta vanune isik (allkirja andmise õigus). 16-aastasi võib kasutada abijõuna (näit. skaudid).

13. E. V. kodanikuks registreerunud erikooli õpilane osab õigust hääletada.

? 14. Jaeskondade numeratsioon.

Igas jaeskonnas algab numeratsioon 1-st, mis kirjutatakse ringkonnakomisjoni numbril järel pärast sidekriipsu (näit. 36-1; 36-2 jne.).

Eesti Kongressi valimiste keskkomisjon
(väljavõte protokollist nr. 8 29.01.1990)

EESTI KONGRESSI VALIMISTE JUHEND nr. 3

H Ä Ä L E T A M I N E .

Vastavalt Eesti Kongressi valimiste eeskirjale p.49 toimub kirja teel hääletamine järgmiselt:

1. Tuleb saada teada kandidaatide nimed, keda valite. Valimine toimub sissekirjutuse või viimase sissekirjutuse järgi. Andmed kandidaatide kohta saate kas jaoskonna-, ringkonna-, maakonna- või keskkomisjonilt.

2. Vastavalt p. 23 on Teil järgnevalt hääli:

1 - 2 mandaadiline valimisringkond	-	1	Hääli
3 - 4	"	"	- 2 häält
5 - 9	"	"	- 3 häält
üle 9	"	"	- 4 häält

3. Teil tuleb võtta puhas paberileht ja sellele kirjutada kandidaatide nimed, kelle poolt hääletate. Võite kirjutada niimitu nime, kui palju mandaatide järgi on Teil hääli.

4. See paber - nn. "hääletussedel" - tuleb panna kinnisesse ümbrikusse.

5. Koos selle ümbrikuga tuleb jaoskonna- või ringkonnakomisjoni aadressile saata ka valija ees- ja perekonnanimi, sünniaeg, aadress ja Eesti Vabariigi kodaniku registreerimistöend koos aadressiga, kuhu tagastada registreerimistöend. Vajalik on andmed ja kinnine ümbrik koos "hääletussedeliga" (mis eraldi ümbrikus), panna teise ümbrikusse ja saata jaoskonnakomisjonile. Soovitame kasutada käsiposti. Sellega on Teie ülesanne täidetud.

6. Kui kiri tuleb ringkonna- või jaoskonnakomisjoni, registreerida see Žurnaali. See, kes registreerib:

6.1. Avab suure ümbriku ja kannab kirja saatnu andmed - ees- ja perekonnanimi, sünniaeg, aadress - registreerimise žurnaali.

6.2. Suure ümbriku sees olevale väikesele ümbrikule kirjutab allkirja ja kuupäeva ning paneb valimiskasti.

6.3. Parallelselt kannab valija nime valijate nimekirja.

6.4. Kui kiri tuleb enne 24.02., läheb see seifi.

Enne 24.02. saabunud kirjad pannakse urni 24. veebruaril.

6.5. Suured ümbrikud säilitada tagasisaatmise aadressiga. (selles on registreerimistöend).

6.6. Ühesümbrikus võivad olla andmed ainult ühe inimese kohta.

Üks erijuhte on siis, kui Te teate, et ei viibi valimiste ajal jaoskonna piirides ning Te tahate ise teostada nn. "ettevalimisi".

Selleks peate puhtale paberilehele kirjutama nimed või nime, kelle poolt soovite hääletada ja panema selle kinnisesse ümbrikusse ning toimetama isiklikult jaoskonnakomisjoni või ringkonnakomisjoni. Nüüd esitate E.V.kodaniku registreerimistöendi ja annate vajalikud andmed. Teie kinnine ümbrik koos "hääletussedeliga" registreeritakse ja lastakse valimiste ajal hääletusurni. See toiming protokollitakse.

NB. Vältimaks Teie E.V.kodaniku registreerimistöendi mitmekordset kasutamist, teeb jaoskonnakomisjon töendile märke. Spetsiaalse pitsati puudumisel loigatakse vasakpoolne ülaserv ära.

KUI URNID AVATAKSE, siis:

1. Eraldada kirja teel tulnud kinnised ümbrikud ja koostada protokoll, milles märgitakse ära:

1.1. hääletussedelite koguarv;

1.2. kinniste ümbrikute koguarv ja võrreldakse registreerimise žurnaali andmetega;

1.3. tehakse kindlaks valijate koguarv;

1.4. tehakse kindlaks kehtetute sedelite koguarv.

Kehtetu - kui on täitmata puhas sedel; kui on ruute juurde tehtud; järjekorranumbreid kastides ei tohi olla rohkem kui on hääli; hääletussedelite kastides olevate numbrite parandamine on keelatud, soovi korral kasutada uut sedelit. Vana sedel annuleeritakse ja selle kohta peetakse arvestust.

Häälte lugemine toimub vastavalt eeskirjale punkt 53.

KESKKOMISJONI OTSUS: (14.02.1990.a.)

Kuna hääletussedelite trükkimine on tsentraalselt osutunud raskeks, toimub trükkimine maakonniti erinevalt. Seetõttu ei ole otstarbekas trükitud sedeleid transportida keskkomisjonile, et neid sealt tagasi viia maakondadesse ja vormistada see keskkomisjonis protokolliliselt. Seetõttu keskkomisjon annab klišeed üle maakondade valimis komisjonidele nõudmisega, et hääletussedelite arv protokollitakse vastava komisjoni juuresolekul.

1. Sissetulnud hääletussedelite arv maakonnakomisjonile.

Hääletussedelid võetakse vastu, märgitakse üles, kui palju neid saadi antakse allkiri. See toiming protokollitakse.

2. Edasi antud hääletussedelite arv kõikidele ringkondadele, näidates ära igale ringkonnale väljagantud hääletussedelite arv allkirja vastu. Protokollitakse.

3. Edasi antud hääletussedelite arv kõikidele valimisjaoskondadele allkirja vastu. Protokollitakse.